

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

During a formation of global economy, globalization is often blamed for the process of weakening the national ideology; however the process of globalization objectively puts an issue of elaboration of relevant national ideology on the agenda.

Spontaneous market economy can not create the necessary circumstances for the formation of postindustrial economy without significant role of the state. The liberalization of economy of countries, where there is not yet established market mechanisms with high degree of self-regulation and at the same time, historically are characterized by high state involvement (former social countries), should be conducted by certain successive, targetable economic and social policy.

In order to ease the adaptation with changeable economic conditions, it is extremely important to elaborate and pursue the efficient social policy by the state in order to solve the problems that are caused by unequal distribution of income resulted by the liberalization. During globalization process, rejection of economic regulations by certain nation states, in most cases, cause ineffectual situation, which is extremely typical for developing and transitional countries on the certain stage of development.

Market model of development is based on high degree of competition, which in turn, is far from social equality principle. A state is an only institution, which is able to raise social orientation level of economy through economic policy, namely, social policy intensification.

Liberalism of economic relations combined with state conservatism (social function), is basic point of economic reforms of transitional period, which should avoid sharp social polarization and create necessary circumstances for post-industrial economy formation.

REFERENCES:

1. Bhagwati Jagdish. In Defense of Globalization. Moscow, 2005 (In Russian language)
2. Beck Ulrich. What is Globalization? Moscow, 2001 (In Russian language)
3. Giddens Anthony. Runaway World: How Globalization Is Reshaping our Lives. Moscow, 2004. (In Russian language)
4. European Neighborhood Policy: European Union-Georgia Action Plan, 2006

РЕЗЮМЕ

Сучасна світова економіка характеризується високим ступенем інтенсифікації глобалізації та регіональної інтеграції. Лібералізація, регіональна інтеграція і глобалізація - процеси, які розвиваються в одному напрямку. Процес економізації зовнішньої політики значно піднімає місце і роль економічного аспекту дипломатії. Головний зовнішньо-політичний пріоритет Грузії стати членом ЄС. Установа демократичної держави і успішний розвиток ринкової економіки в Грузії представляє стратегічний і довгостроковий інтерес ЄС. На сучасному етапі головний пріоритет торгової політики Грузії встановити вільні торгові відносини з Європейським союзом.

Ключові слова: глобалізація, Грузія, економічна дипломатія

РЕЗЮМЕ

Современная мировая экономика характеризуется высокой степенью интенсификации глобализации и региональной интеграции. Либерализация, региональная интеграция и глобализация - процессы, развивающиеся в одном направлении. Процесс экономизации внешней политики значительно поднимает место и роль экономического аспекта дипломатии. Главный внешне-политический приоритет Грузии стать членом ЕС. Учреждение демократического государства и успешное развитие рыночной экономики в Грузии представляет стратегический и долгосрочный интерес ЕС. На современном этапе главный приоритет торговой политики Грузии установит свободные торговые отношения с Европейским союзом.

Ключевые слова: глобализация, Грузия, экономическая дипломатия

SUMMARY

The modern world economy is characterized by the high degree of intensification of globalization and regional integration. Liberalization, regional integration and globalization are the processes developing in one direction. The economization process of foreign policy significantly raises the place and role of economic aspect of diplomacy. The main foreign political priority of Georgia is to become the EU member. Establishment of democratic state and successful development of market economy in Georgia represent strategic and long-term interest of the EU. On modern stage, main priority of trade policy of Georgia is to establish free trade relations with European Union.

Keywords: globalization, Georgia, economic diplomacy

ЕКОНОМІЧНЕ СТИМУЛЮВАННЯ «ТОЧОК ЗРОСТАННЯ» ЯК СКЛАДОВА НОВОЇ ЯКОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Біла С. О. проф., д.н.держ.упр., завідувач відділу регіонального розвитку НІСД (м. Київ)

Одним з першочергових завдань для сучасної регіональної політики в Україні є потреба у віднайденні дієвих економічних механізмів, запровадження яких сприятиме найскорішому виходу з кризи та активізації стимулів до економічного зростання на місцевому, регіональному рівні. Без відродження регіональної економіки марними є сподівання на макроекономічну стабілізацію національної економіки, її вихід на новий, конкурентний рівень соціально-економічного розвитку. Вирішення цієї проблеми потребує задіяння дієвих механізмів економічного стимулювання «точок зростання» на регіональному рівні, зорієнтованих на ефективне використання наявних в регіонах ресурсів та місцевого потенціалу. Тільки на таких засадах можна відійти від державного патерналізму, підготувати підґрунтя для задіяння місцевої ініціативи та віднайдення стимулів активізації економічного зростання на регіональному рівні національної економіки.

Блок проблем, пов'язаних з віднайденням економічного стимулювання «точок зростання» на регіональному рівні традиційно розглядали в своїх працях українські вчені. Так, З.В. Герасимчук, Н.С. Куцай розглянули проблеми та перспективи використання інноваційного потенціалу в регіонах України [1]. Аналізу використання туристично-рекреаційного потенціалу регіону присвячена робота О.С. Гринькевича, М.М. Біла [2]. Дослідженню фінансово-бюджетних стимулів регіонального розвитку присвячено дослідження І. Сторянської [3]. На необхідності врахування інтернаціональних та національних проблем розвитку регіональних систем у сучасній регіоналістиці наголошував В. Будкін [4]. Різні варіанти віднайдення ресурсного забезпечення для реалізації стратегії інвестиційно-інноваційного розвитку економіки регіону розглядали учасники IV з'їзду Спільки економістів України (СЕУ) (що відбувся 25 вересня 2009 р. у Львові на базі інституту регіональних досліджень НАН України) [5]. Водночас, в українській економічній літературі і досі залишається не вирішеним питання про віднайдення економічного стимулювання «точок зростання» на регіональному рівні, що й обумовлює актуальність написання даної статті.

Метою статті є визначення шляхів економічного стимулювання «точок зростання» як основи для формування засад нової якості регіонального розвитку в умовах загострення конкурентної боротьби за ресурси на внутрішньому та місцевих ринках.

Для досягнення мети у статті визначені такі завдання:

- на основі аналізу досвіду розвинутих країн світу виявити основні пріоритети розробки ефективної стратегії державної регіональної політики (на короткострокову та довгострокову перспективу);

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

- висвітлити основні пріоритети інституційно-правового та інституційно-організаційного забезпечення (та підтримки) регіонального розвитку в Україні в контексті переходу від «наздоганяючого» до «стимулюючого» типу економічного зростання на регіональному рівні національної економіки;

- дослідити перспективи створення інноваційних кластерів як «точок зростання» регіональної економіки, їх роль у формуванні мультиплікативного ефекту та стимулювання соціально-економічного розвитку на регіональному рівні;

- визначити складові та специфіку формування на регіональному рівні системи інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку («Центрів інновацій»), їх роль у активізації діяльності регіональних кластерів;

- дослідити роль інституту державно-приватного партнерства як дієвого стимулу формування «точок зростання» підприємницької ініціативи на регіональному рівні національної економіки.

Розробка ефективної стратегії державної регіональної політики України має враховувати два пріоритетні напрями, що вже є апробованими у практиці господарювання розвинутих країн світу.

Перший напрям – запровадження першочергових заходів щодо стабілізації соціально-економічної ситуації в регіонах. У руслі цього напрямку передбачено реалізацію стратегій короткострокового розвитку. Пріоритетного значення серед таких стратегій набуває комплекс антикризових заходів, впровадження яких відбувається як на загальнонаціональному, так і на регіональному рівні. У розвинутих країнах світу до таких заходів належать: адміністративні заходи державного регулювання щодо стабілізації ситуації у фінансовій (насамперед, банківській сфері); субсидювання за рахунок бюджетних коштів частини (або загального обсягу) відсотків по кредитах, насамперед – по іпотечним кредитам (з метою прискорення ліквідації кризи неплатежів на ринках нерухомості); тимчасове зниження ПДВ (для розширення споживання); розширення пільгового кредитування (та фінансової допомоги) для підприємств малого бізнесу (у тому числі за рахунок «податкових канікул» та пільгового кредитування); підтримка за рахунок цього самозайнятості населення та створення додаткових робочих місць у сферах, тісно пов'язаних з розвитком системи життєзабезпечення населених пунктів (у сферах: водопостачання, будівництва об'єктів освіти та охорони здоров'я; розвитку транспорту, запровадження протипаводкових заходів, розвитку туризму на місцевому рівні тощо); надання допомоги соціально-вразливим верствам населення (сім'ям), у тому числі через субсидії та адресні виплати найбільш вразливим домогосподарствам як суб'єктам, що гарантовано формують споживчий попит на товари повсякденного вжитку на внутрішньому (місцевому) ринку тощо; тимчасове збільшення терміну надання цільової державної допомоги по безробіттю тощо.

Заходи, спрямовані на підтримку купівельної спроможності населення на регіональному рівні національної економіки сприяють підвищенню як споживчого, так і виробничого попиту, «розігріву» національного виробництва як на місцевому рівні, так і на рівні національної економіки в цілому. Вищезазначені заходи розглядаються як невідкладні (зорієнтовані на короткострокову перспективу (один – два роки).

Другий напрям – координація на рівні державної регіональної політики комплексу короткострокових заходів з метою зміцнити та підвищити конкурентоспроможність регіонального розвитку у довгостроковій перспективі (та на тривалий період); здійснити відхід від традиційного «наздоганяючого» типу економічного зростання та забезпечити «нову якість» регіонального розвитку.

Досвід розвинутих країн світу свідчить, що для реалізації такої мети необхідним є збільшення цільових витрат держави на інвестування пріоритетних регіональних проєктів, що можуть забезпечити мультиплікативний ефект (не тільки на рівні регіональної економіки, але й на рівні національної економіки в цілому). У тому числі, йдеться про наступне:

- запровадити цільову державну підтримку розвитку інфраструктурних проєктів на регіональному рівні. Насамперед, йдеться про бюджетно-податкову підтримку інвестування у транспортну інфраструктуру, розвиток дорожнього будівництва (дороги, порти, аеропорти) та у ті галузі, розвиток яких створює на рівні регіональної (та, відповідно, національної) економіки мультиплікативний ефект (наприклад – будівництво соціального житла, розвиток туризму);

- надавати цільову (кредитно-податкову) підтримку тим підприємствам малого бізнесу, діяльність яких на місцевому рівні зорієнтована на реалізацію довгострокових цілей державної політики (наприклад – фінансування інфраструктурних проєктів; проєктів, реалізація яких зорієнтована на боротьбу зі змінами клімату, реалізацією екологічних проєктів, утилізацією сміття; проєктів, пов'язаних з енергозощадженням та переходом на використання нових енергоресурсів; впровадження ресурсо- та енергозберігаючих технологій в системі життєзабезпечення населених пунктів тощо (така стратегія є надзвичайно актуальною і для України, що дозволить знизити енергетичну залежність, залежність від імпорту енергоносіїв);

- розвиток на регіональному рівні високотехнологічного агропромислового виробництва, що має експортну зорієнтованість; підтримка агропромислових кластерів, діяльність яких буде базуватись на сучасних інноваційних технологічних рішеннях;

- реструктуризація та технологічне переоснащення розвитку базових галузей промисловості у старопромислових регіонах (підприємств гірничої хімії, вугільної промисловості) тощо;

- розвиток туристично-рекреаційного комплексу на регіональному рівні, модернізація об'єктів туристично-рекреаційної інфраструктури, створення туристичних кластерів.

На початку 2010 р. перед Україною постало гостре питання – відійти від стратегії «наздоганяючого розвитку» та віднайти нові механізми та інструменти, що гарантуватимуть стимулювання соціально-економічного розвитку на регіональному (та, відповідно, на загальнонаціональному рівні). Для України збалансований економічний розвиток регіонів та досягнення нової якості регіонального розвитку неможливо здійснити без: проведення адміністративно-територіальної реформи; реформування та розвитку місцевого самоврядування; формування збалансованого ресурсного забезпечення дієздатності територіальних громад; децентралізації влади, розмежування функцій та повноважень центральних та місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з подальшим розширенням повноважень місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування тощо. Ці заходи, насамперед, стосуються децентралізації державного управління та формування на цьому підґрунті економічних стимулів до відродження місцевої ініціативи та активізації роботи на місцях. Поряд з цим, для впровадження в Україні курсу на досягнення нової якості регіонального розвитку в країні слід створити дієве інституційне середовище впровадження ефективної регіональної політики:

1. Забезпечити дієве **інституційно-правове забезпечення** регіонального розвитку, у тому числі: внести відповідні поправки до: Закону України «Про стимулювання розвитку регіонів» (від 08.09.2005 № 2850-IV); Закону України «Про транскордонне співробітництво» (від 24.06.2004 № 1861-IV); Закону України «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку малих міст» (від 04.03.2004 № 1580-IV); Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (від 21.05.1997 N 280/97-ВР); до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року» (від 21.07.2006 № 1001). Прийняти ряд нових Законів України, у тому числі: «Про основні засади державної регіональної політики»; «Про території перспективного розвитку».

2. Забезпечити дієве **інституційно-організаційне забезпечення** підтримки регіонального розвитку, у тому числі: активізувати підписання Угод щодо регіонального розвитку (їх прийняття базується на врахуванні державних стратегічних пріоритетів розвитку та регіональної стратегії розвитку). На початок 2010 р. Угоди були підписані з Донецькою обл. (15.09.2007), Львівською обл. (25.06.2009), Волинською обл. (13.01.2010), Вінницькою обл. (26.01.2010). На стадії підготовки та підписання – Угоди з 6 областями: Чернігівською, Тернопільською, Луганською, Житомирською, Херсонською, Запорізькою.

Вагомою складовою інституційно-організаційного забезпечення підтримки регіонального розвитку є стимулювання створення кластерів на регіональному рівні. У першу чергу, це стосується сфери туристично-рекреаційного комплексу, агропромислового виробництва, розбудови транспортної та прикордонної інфраструктури тощо.

Дійсно, однією з можливостей поєднання інтелектуальних, фінансових і матеріальних ресурсів для здійснення економічного та технологічного зростання на регіональному рівні є функціонування регіональних і галузевих кластерів. Міністерство економіки України за участю агентства Державних інвестицій розробило Концепцію створення кластерів в Україні. Складовою цього процесу є створення та забезпечення функціонування єдиного інформаційного простору учасників; розробка та реалізація науково-технічних, інноваційних та

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РАЗВИТТЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

інвестиційних проєктів у межах кластерів; створення нових видів продукції, здійснення заходів щодо їх комерціалізації [6]. На сьогодні в Україні розроблені моделі створення на регіональному рівні національних інноваційних кластерів:

- «Енергетика сталого розвитку» (з центром у м. Київ, на базі наукового парку «Київська політехніка»). Діяльність такого кластеру передбачено зорієнтувати на інноваційне оновлення діючих потужностей, у тому числі – на модернізацію електростанцій, широке запровадження нових та відновлюваних джерел енергії, новітніх ресурсозберігаючих технологій;

- «Нові машини» (з центром у м. Дніпропетровськ), діяльність цього кластеру має ставити за мету активізацію інноваційної діяльності у сфері машинобудування та приладобудування (що традиційно виступає основою високотехнологічного оновлення всіх галузей виробництва, є матеріальною основою підвищення конкурентоспроможності національного виробництва);

- «Нові матеріали» (з центром у м. Харків). Пріоритетом спеціалізації цього кластеру має стати вдосконалення хімічних технологій, розробка нових матеріалів, розвиток біотехнологій. Зокрема, в Україні виробляються напівпровідникові матеріали на основі надчистого силіцію, германію, арсеніду галію, сполук А2В6; світляційні матеріали, оптичні та конструкційні монокристали; кераміка та надтверді інструментальні матеріали; матеріали для перетворювачів енергії безполум'яних та екологічно чистих джерел тепла; органічні люмінофори та барвники; біосумісні матеріали тощо. Конкурентоспроможність таких матеріалів на світових ринках є надзвичайно високою.

- «Технології інформаційного суспільства» (з центром у м. Київ, на базі наукового парку «Київська політехніка»). Діяльність цього кластеру має забезпечувати реалізацію пріоритетного напрямку інноваційної діяльності – нанотехнології, мікроелектроніки, інформаційних технологій, телекомунікацій тощо. Розвиток нанотехнологій (наноелектроніки, наноматеріалів, нанотехніки) набуває особливого значення. Також, йдеться про розвиток нанотехнологій порошкових матеріалів, нанокомпозитів, напівпровідникових світляторів тощо.

- «Біотехнології» (з центром у м. Львів). Діяльність цього кластеру має ґрунтуватись на реалізації стратегічних пріоритетів інноваційної діяльності – вдосконаленні хімічних технологій, нових матеріалів, розвитку біотехнологій. Важливою складовою цього напрямку є клітинна біотехнологія. В Україні створено підґрунтя для промислового виробництва нових лікарських препаратів та біологічно активних речовин, розв'язані деякі актуальні проблеми гідро-, космічної та гравітаційної біології; отримані нові високоякісні сорти зернових, кормових, овочевих і квіткових культур.

- «Нові продукти харчування» (Київська область). Діяльність цього кластеру має забезпечити високотехнологічний розвиток сільського господарства і переробної промисловості на засадах інноваційного розвитку.

- «Транзитний потенціал України» (з центрами у м. Київ, м. Одеса, м. Дніпропетровськ, м. Львів). Роль цього міжрегіонального кластеру є надзвичайно важливою, оскільки транзитний потенціал країни ототожнюється зі стратегічним ресурсом. В Україні на інноваційних засадах має бути забезпечено діяльність, будівництво і реконструкцію наявних транспортних систем, підвищено їх пропускну спроможність, якість обслуговування клієнтів тощо.

- «Нові технології природокористування» (з центром у м. Донецьк). Діяльність цього кластеру має бути зорієнтована на підвищення стандартів охорони навколишнього середовища та оздоровлення людини. Здоров'я нації у ХХІ ст. розглядається як пріоритетний стратегічний ресурс країни, вагомий чинник соціально-економічного зростання. Забезпечення екологізації виробництва на місцевому рівні, у тому числі: зорієнтованість на реалізацію інноваційно-екологічних проєктів, утилізацію сміття; реалізацію проєктів, пов'язаних з енергозаощадженням та переходом на використання нових видів енергоресурсів; впровадження ресурсо- та енергозберігаючих технологій в системі життєзабезпечення населених пунктів тощо – не тільки покращить рівень життя в країні, але й сприятиме зниженню енергетичної залежності України від імпорту енергоносіїв.

- «Новітні силові установки та рушії» (з центром у м. Запоріжжя, м. Дніпропетровськ). Діяльність кластеру має бути пов'язана з розвитком машинобудування, зокрема з виробництвом засобів наземного транспорту, літальних апаратів, плавучих засобів і пов'язаних з транспортом пристроїв та обладнання, комплектуючих виробів, розробкою та впровадженням новітніх технологій для їх складання (виготовлення). Технічний потенціал України залишається досить потужним. Так, Україна має перспективи у розвитку авіабудування (літаки АН-70, АН-140 та АН-38 вважаються одними з найперспективніших моделей ХХІ ст.). Суднобудівні заводи України здатні будувати та ремонтувати сучасні транспортні, рибпромислові та пасажирські судна, судна технічного флоту, військові кораблі. Україна входить до п'яти країн світу з замкненим циклом виробництва високотехнологічної продукції – танкобудування, що гарантовано забезпечує валютні надходження до державного бюджету [7].

Розвиток в регіонах України інноваційних кластерів не може відбуватись стихійно. Цей процес потребує формування системи інфраструктурного забезпечення. Насамперед, йдеться про створення на регіональному рівні «Центрів інновацій», що мають поєднувати мережу таких інститутів як: технопарки, інноваційно-технологічні центри, «бізнес-інкубатори» для інноваційних фірм та малого бізнесу. Роль цих інститутів – сприяти залученню наявних місцевих ресурсів для формування «точок зростання» інноваційної активності на місцях. Невід'ємною складовою інфраструктурного забезпечення створення та функціонування регіональних технопарків є провідні науково-виробничі та дослідно-конструкторські підприємства, галузеві науково-дослідні інститути (НДІ), конверсійні організації оборонного комплексу, що формують інтелектуальний потенціал інноваційного розвитку регіонів.

Організація інноваційно-технологічних центрів та науково-інформаційних комплексів є ефективною при академічних інститутах, регіональних вищих навчальних закладах (ВНЗ), а також на базі галузевих НДІ та їх регіональних філіалів. У комплексі ці інфраструктурні інститути і мають утворювати «Центр інновацій». Основними завданнями його формування на регіональному рівні мають стати: інформаційна підтримка інноваційних проєктів; забезпечення комплексної (організаційної, фінансово-економічної, консалтингової) підтримки інноваційної діяльності; сприяння у встановленні ділових контактів між винахідниками, потенційними товаровиробниками та споживачами інноваційної продукції на регіональному рівні; сприяння розвитку системи трансферу (передачі) нових технологій у межах загальнодержавного економічного простору; сприяння на місцях та консультативна підтримка ліцензування та передпродажної підготовки продукції інноваційного походження тощо.

Для задіяння потенціалу кластерів в процесі економічного зростання регіональної економіки на середньо та довгострокову перспективу необхідною є дієва державна підтримка: від прямого інвестування у конкретні (інноваційно-зорієнтовані виробничі проєкти на регіональному рівні) до зниження оподаткування підприємницької діяльності на території кластерів тощо.

Важливою є і інфраструктурна підтримка кластерів, що передбачає створення мережі малих та середніх фірм, які візьмуть на себе функції обслуговування потреб кластерів. Складовою інфраструктури інноваційної діяльності на місцях також має стати система підготовки та перепідготовки кадрів для інноваційного бізнесу; залучення іноземних фахівців для консалтингу, навчання та підвищення кваліфікації підприємців; організація в регіоні та за його межами рекламно-виставкової діяльності з метою просування інноваційної продукції на внутрішньому та на зовнішніх ринках.

В цілому, діяльність регіонального «Центру інновацій» має бути спрямована на розробку стратегічного інноваційного менеджменту; на моніторинг фінансових ресурсів регіону для практичного втілення локальних інвестиційно-інноваційних програм, що в кінцевому підсумку стимулюватиме інноваційний тип економічного зростання регіональної економіки та України в цілому. Формування кластерів – вимога часу та відповідь України на загострення процесів конкуренції на світових ринках. Успішне втілення в Україні стратегії формування та розвитку регіональних кластерів створить реальне підґрунтя для економічного піднесення та зростання конкурентоспроможності регіональної економіки.

Велику роль у активізації інноваційно-інвестиційного розвитку на місцевому, регіональному рівні та процесах стимулювання створення та функціонування кластерів відіграє інститут державно-приватного партнерства. Потенціал цього механізму стимулювання підприємницької активності на місцях є досить потужним, що дозволяє ефективно вирішувати проблему обмеженості ресурсів на місцевому рівні.

Держава, бізнес та органи місцевого самоврядування мають об'єднати свої зусилля та ресурси в процесі вирішення проблем місцевого розвитку. Рівність перед законом, заборона на дискримінаційні заходи та обмеження прав всіх сторін партнерства; узгодження інтересів державного та приватних партнерів; визначення прав, обов'язків та відповідальності сторін в процесі здійснення спільної

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

діяльності – має стати нормою поведінки та запорукою активізації внутрішнього потенціалу розвитку на регіональному рівні. При вирішенні місцевих проблем розвитку нова партнерська система відносин між державою та приватними структурами дозволить об'єднати обмежені ресурси, розподілити ризики, відповідальність та винагороду між усіма учасниками; сприятиме налагодженню довгострокового співробітництва у створенні та реконструкції діючих об'єктів, функціонування яких потребує залучення додаткових інвестиційних ресурсів на регіональному, місцевому рівні.

Особливу роль державно-приватне партнерство відіграє в процесі відродження на місцевому рівні об'єктів виробничої, транспортної, соціальної інфраструктури (понад 60 % якої було введено в експлуатацію півстоліття тому, що давно вичерпало їх якісні властивості). Водночас, без сучасного інфраструктурного забезпечення не варто сподіватись на залучення інвестиційних ресурсів, економічне відродження та стабілізацію темпів економічного зростання на місцевому та регіональному рівні. Нового будівництва, реконструкції та модернізації потребують і громадські об'єкти; місцеві мережі газо- і теплопостачання; дорожнє господарство; водопостачання, водовідведення та меліоративні системи; туристичні та рекреаційні об'єкти; очисні споруди; об'єкти, пов'язані з переробкою побутових відходів, а також інші об'єкти державної та комунальної власності, які з огляду на стратегічну, економічну та соціально-політичну значимість не підлягають приватизації. Хронічний дефіцит місцевих бюджетів не дозволяє органам місцевої влади самостійно забезпечити належне функціонування цих об'єктів. Натомість, в результаті активного розвитку державно-приватного партнерства вагома частка інвестиційних ресурсів буде забезпечена прямими приватними інвестиціями.

Характер завдань, що поставили перед регіональним, місцевим розвитком, визначатиме і форму державно-приватного партнерства: від концесії, орендних відносин, лізингу, угод про розподіл продукції – до договорів щодо управління державним та комунальним майном, договорів про спільну діяльність. Результативність державно-приватного партнерства напряму залежить від політичної волі здійснення економічних реформ; узгодженості дій держави, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування; врахування стратегічних пріоритетів державної регіональної політики під час вирішення місцевих проблем розвитку, ефективного поєднання проголошених довгострокових пріоритетів з пілотними проектами на місцевому та регіональному рівні. В цілому ж, вся система договірних відносин між приватним та державним (комунальним) партнером має гарантувати виконання конкретного суспільного завдання, сприяти покращенню життя людини на території кожного міста, села, селища.

Висновки.

У XXI сторіччі у світовій економіці відбувається переорієнтація акцентів економічного розвитку на регіональний рівень, активний пошук шляхів ефективного використання наявних у регіонах ресурсів, формування на цій основі конкурентоспроможної економіки регіонів та національної економіки в цілому. Надзвичайно важливим це питання є і для економіки України. Найбільш перспективними «точками зростання» в Україні на регіональному рівні мають стати інноваційно-інвестиційні кластери, що залучатимуть до «кола свого розвитку» весь наявний на місцях ресурсний, інтелектуальний та фінансовий потенціал. Для активізації цього процесу доцільно створювати «Центри інновацій», формувати інфраструктуру інноваційного розвитку та залучати механізми державно-приватного партнерства в процесі активізації підприємницької ініціативи для вирішення актуальних питань місцевого, регіонального розвитку.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Герасимчук З.В., Куцай Н.С. Проблеми та перспективи становлення інноваційного потенціалу в регіонах України // Регіональна економіка. – 2010. – № 1. – с. 48 – 52.
2. Гринькевич О.С., Біль М.М. Удосконалення оцінки конкурентоспроможності туристичного продукту регіону // Регіональна економіка. – 2009. – № 4. – с. 40 – 46.
3. Сторянська І. Бюджетна політика в умовах формування моделі конвергентного регіонального розвитку // Економіка України. – 2010. – № 3. – с. 43 – 52.
4. Будкін В. Регіоналістика: інтернаціональні та національні сутнісні категорії, процеси та тенденції // Економіка України. – 2009. – № 9. – с. 91 – 92.
5. Наукове життя. Черговий IV з'їзд Спілки економістів України і міжнародна науково-практична конференція // Економіка України. – 2009. – № 12. – с. 85 – 92.
6. Заец А. Украина открыта к сотрудничеству с ФРГ в инновационно-инвестиционной сфере (за матеріалами IV засідання українсько-німецької Групи високого рівня з питань економічного співробітництва) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.in.gov.ua/index.php?lang=ru&get=news&id=1816>
7. Практический семинар для высшего руководства регионов Украины. Кластерный подход к региональному экономическому развитию в Украине (27.04.2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.feg.org.ua/ru/cms/projects/development_of_regions/seminar_pr

РЕЗЮМЕ

У статті розглянуто шляхи економічного стимулювання «точок зростання» на регіональному рівні як складова нової якості регіонального розвитку в умовах загострення конкурентної боротьби за ресурси. Виявлена роль інноваційних кластерів, «Центрів інновацій», інфраструктури інноваційного розвитку та державно-приватного партнерства у формуванні інноваційних «точок зростання» на рівні регіональної економіки в Україні.

Ключові слова: точки зростання, конкурентна боротьба, інноваційні кластери

РЕЗЮМЕ

В статье рассмотрены пути экономического стимулирования «точек роста» на региональном уровне как составляющей нового качества регионального развития в условиях усиливающейся конкурентной борьбы за ресурсы. Выявлена роль инновационных кластеров, «Центров инноваций», инфраструктуры инновационного развития и государственно-частного партнерства в формировании «точек роста» на уровне региональной экономики Украины.

Ключевые слова: точки роста, конкурентная борьба, инновационные кластеры

SUMMARY

The article describes the ways of economic stimulation of the “points of growth” at the regional level as a component of the new regional development quality in the context of growing competition for resources. The role of innovative clusters, “centers of innovation”, the infrastructure of innovative development and public-private partnership in the “points of growth” formation at the Ukrainian regional economy level is revealed.

Keywords: point of growth, competition, innovation clusters